

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio secunda. Vtrum hæc forma sit conueniens sacramento
pœnitentię, Ego te absoluo, &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

aliqui dicunt, quod illa proportio est intelligenda non secundum equalitatem quantitatis inter ingratitudinem & beneficium, sed secundum equalitatem proportionis: quia sicut se habet beneficium ad beneficium, ita ingratitudo ad ingratitudinem.

9. Ad Primum arg. dicendum quod seruus manumissus propter ingratitudinem retrahitur in seruitutem non ex causa precedente, sed ex noua, nec in eandem cum priore, sed in similem: & eodem modo per culpam sequentem penitentiam reducitur homo in seruitutem peccati, non tamen ut sit seruus ex actibus peccatorum precedentium, sed solum ex actu peccati sequentis, nec est eadem seruitus numero cum precedente, sed alia huic similis, non oportet tamen quod tanta, nec quoad culpam, nec quoad penam sentus.

10. Ad secundum dicendum quod non est simile de bonis mortificatis per peccatum quod reuiuiscant per penitentiam, & de peccatis dimissis per penitentiam quod redeant per sequentem culpam nisi loquendo de reducta actuum bonorum vel malorum secundum se: sic enim nec bona mortificata reuiuiscunt, nec peccata dimissa redeunt, quia actus qui transit tam bonus quam malus non redit idem numero. Sed quoad premium debitum meritis & quoad penam debitam peccatis est dissimilitudo: quia merita non mortificantur per peccatum, nisi quia praestatur impedimentum quo durante non consequitur premium, & ideo eo amoto habent valorem suum, & poena debita peccatis non solum impeditur per veram penitentiam, sed verè remittitur, & ideo per sequentem culpam non reuocatur cum sit simpliciter dimissa & non solum impedita.

11. Ad tertium dicendum quod recidivus in aliquam culpam, si in ea moriatur non punitur in inferno pro peccatis prius dimissis poena aeterna, sed temporalis: nec propter hoc sequitur quod in inferno sit proprie redemptio, quia ad poenam inferni non pertinet per se nisi poena debita peccato mortali non dimisso, & haec totaliter non soluit, nec redimitur. Poena vero quae debetur peccato mortali iam dimisso cum sit temporalis ex taxatione diuina non pertinet per se ad poenam inferni, sed per accidens, in quantum debitor eius pro alio peccato punitur in inferno, & haec ibi totaliter soluitur: nec est inconueniens quod quantum ad aliquid accidentale poena inferni minuatur usque ad diem iudicii. Alij tamen dicunt, quod illa poena ratione fori in quo punitur erit aeterna, quauis hic fuisset temporalis, si peccato dimisso poena expleta fuisset: sicut est de peccatis venialibus quae in inferno puniuntur poena aeterna, & in purgatorio poena temporalis. Sed hoc non est simile, quia veniale, ideo in inferno punitur aeternaliter, cum semper maneat culpa, cum ibi deleri non possit, & per consequens debet manere poena, ne culpa remaneat inordinata: nos autem loquimur de poena debita culpa prius dimissa, quae eo ipso quod soluitur expiatur, &c.

QVÆSTIO SECUNDA.

Vtrum haec forma sit conueniens sacramento penitentiae, Ego te absoluo &c.

Secundo quaeritur de forma penitentiae, vtrum haec sit conueniens, Ego te absoluo. Et videtur quod non: quia haec forma est indicatiua, sed forma penitentiae debet esse optatiua, ut probabitur, ergo &c. Probatio minoris, Leo papa dicit, quod indulgentia dei nisi precibus sacerdotis obtineri nequit: loquitur autem de indulgentia quae impetratur penitentibus: sed illa fit instrumentaliter virtute verborum absolutionis, ergo illa verba debent esse supplicatiua.

Item verba sacerdotis in hoc sacramento non sunt minoris efficaciae quam in alijs, sed in alijs sacramentis non sufficiunt verba ministri, nisi exerceat aliquem actum circa penitentem: sicut in baptismo, cum hoc quod dicit baptizans, Ego baptizo te, &c. requiritur corporalis ablutio, ergo similiter cum hoc dicit sacerdos, Ego absoluo te, requiritur quod exerceat aliquem actum circa penitentem, vel imponendo manus ad recipiendum spiritum sanctum ad remissionem peccatorum, vel aliquid aliud faciendum: non ergo in illis verbis praecise consistit forma sacramenti.

3. IN CONTRARIUM est: quia sicut dominus dixit discipulis Mat. vii. Docete omnes gentes, &c. ita dixit Petro Mat. 16. Quodcumque solueris &c. Sed sacerdos autoritate illorum verborum Christi frater dicit, Ego baptizo te, nec oportet quod imponat manus, ergo simili autoritate debet dicere in sacramento penitentiae, Ego absoluo te.

4. RESPONSIO. Videnda sunt duo. Primum est an illa verba, absoluo te, sint de forma sacramenti. Secundum est, an praecise consistat in eis, an oporteat aliquid plus addere.

Quantum ad primum dicendum est quod praemissa verba sunt de forma sacramenti. Cuius ratio est, quia illa verba per se pertinent ad formam sacramenti, quae directe significat eius effectum: sed praemissa verba directe significant effectum sacramenti penitentiae, ergo &c. Maior patet, quia sicut in naturalibus efficientia attribuitur formae, sic & in sacramentis: sunt autem efficientia & significatiua, cum sacramenta significant quod efficiunt, & ideo forma verborum principaliter significat effectum sacramenti quae efficit. Minor manifesta est: cum enim effectum sacramenti penitentiae sit remissio peccatorum, directe significatur per haec verba, absoluo te a peccatis tuis, &c.

Quantum ad secundum dici potest probabiliter quod praedictis verbis oportet aliquid addere antecedenter vel consequenter quod pertinet ad inuocationem diuini nominis. Cuius ratio est, quia in omni sacramento in cuius forma exprimitur actus ministri, debet fieri aliqua expressio principalis agentis, sed in forma absolutionis exprimitur actus ministri, ergo debet apponi aliqua expressio principalis agentis. Maior patet ratione & inductione: ratione quia actus non attribuitur ministro, sed principali agenti, & potissimum in sacramentis in quibus secundum vnam opinionem, nec minister, nec forma vel materia sint causa effectus, nisi per accidens, & sicut causa sine qua non. Idem patet inducendo in baptismo, confirmatione, ordine, extrema unctione, in quibus cum actus ministri exprimitur, additur inuocatio nominis Christi vel Trinitatis. Minor patet de se. Videtur ergo quod praedictis verbis vel praemittendum sit absoluo te autoritate Dei vel Christi, vel quod addendum in fine, in nomine patris &c. vel Christi, vel aliquid huiusmodi, sicut in ceteris sacramentis, sicut dicit Dion. 3. cap. eccle. Hierat. quia tamen non est determinatum qualis debeat esse illa appositio, ideo relinquatur arbitrio sacerdotis.

Ad primum arg. dicendum est quod verbum Leonis papae intelligendum est non de forma absolutionis quae est indicatiua, sed de verbis deprecatorijs quae sacerdos praemittit, ne propter aliquam indispositionem penitentis effectus sacramenti impediatur. Illa enim sunt supplicatorijs, ut cum praemittitur, misereatur tui &c.

Ad secundum dicendum quod ad hoc sacramentum non est necessarium manuum impositio: talis enim impositio fit solum in illis sacramentis per quae suscipiens deputatur ad solennem actum, eo quod manus est potissimum organum operationis, illa autem sacramenta sunt tantum duo, scilicet confirmatio per quam aliquis efficitur quasi miles fidei, auctoriter confitens fidem coram persecutore: & ordo maxime diaconatus, & supra, per quos homo efficitur quasi dux & rector populi Christiani. Et ideo in his duobus sacramentis fit impositio manuum: per susceptionem autem baptismi, penitentiae, eucharistiae, seu extremae unctionis, non acquiritur aliquis gradus super communem populum, & ideo ad hoc sacramentum non requiritur impositio manuum. Verumtamen in duobus eorum, scilicet baptismi & extrema unctione praeter verba sacramentalia requiritur aliquis actus ministri ratione materiae extrinsecus adiunctae, quae oportet applicari suscipienti per actum ministri. Sed quia in sacramento penitentiae nulla est talis penitentis materia, sed sola verba penitentis, ideo non requiritur aliquis talis actus: nec similiter in sacramento eucharistiae, quia non consistit in applicatione materiae ad suscipientem, sed in sola consecratione materiae per verba prolata super materiam eucharistiae.